

Autyzm jest zaburzeniem neurorozwojowym, wpływającym całościowo na rozwój i funkcjonowanie osoby. Przyczyny autyzmu nie są w pełni znane – wpływ mają zarówno czynniki genetyczne, jak i środowiskowe. Wiele osób z ASD wykazuje nadwrażliwość lub ograniczone reakcje na bodźce dotykowe, bólowe, słuchowe, wzrokowe i zapachowe. Do najczęściej występujących chorób współistniejących należy zaliczyć epilepsję, zaburzenia mowy oraz upośledzenie umysłowe. Autyzm diagnozuje się coraz częściej, choć dane na ten temat są niepełne. W procesie rehabilitacji zawodowej osoby z niepełnosprawnością powinny korzystać ze wsparcia trenerów czy też asystentów pracy. Dotyczy to także osób ze spektrum autyzmu. Prawo do pracy jest jednym z podstawowych praw gwarantowanych w prawie międzynarodowym, a w ślad za nim powinno iść prawo krajowe. W Polsce prawo do pracy jest co do zasady gwarantowane, jednak możliwość jego realizacji jest ograniczona w stosunku do niektórych osób, jak osoby ze spektrum autyzmu.

Celem naukowym projektu jest uzyskanie nowej wiedzy na temat statusu prawnego osób ze spektrum autyzmu na rynku pracy. Cel zostanie osiągnięty poprzez identyfikację, weryfikację i uporządkowanie rozproszonych rozwiązań prawnych (z zakresu prawa krajowego i międzynarodowego, w tym prawa Unii Europejskiej) i praktyki w odniesieniu (bezpośrednim i pośrednim) odnoszących się do zatrudnienia osób ze spektrum autyzmu w Polsce, a także poprzez porównanie wybranych polskich rozwiązań wspierających zatrudnienie osób ze spektrum autyzmu z rozwiązaniami wybranych krajów Unii Europejskiej (Szwecji i Niderlandów uważanych za najbardziej przyjazne osobom niepełnosprawnym) i USA.

Wydaje się, że status prawny osób ze spektrum autyzmu na polskim rynku pracy w dużej mierze ma charakter nominalny i pozbawiony klarownych mechanizmów urzeczywistnienia prawa do pracy osób ze spektrum autyzmu. Pełny dostęp do rynku pracy (otwarty i chroniony) osób ze spektrum autyzmu w Polsce wymaga dedykowanych rozwiązań prawnych pozwalających na finansowanie i wdrażanie określonych form wsparcia i ulepszeń skierowanych do osób ze spektrum autyzmu na polskim rynku pracy. Możliwe, że część rozwiązań (prawnych i innych) Szwecji, Niderlandów oraz USA odnoszących się bezpośrednio lub pośrednio do zatrudnienia osób ze spektrum autyzmu w tych krajach mogłaby znaleźć zastosowanie w Polsce. Dobór krajów wynika z powszechnej opinii o tym, że państwa te prowadzą od wielu lat przyjazną politykę wobec osób z niepełnosprawnościami i zdołały przetestować wiele rozwiązań prawnych i faktycznych w tym zakresie.